

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
فصل اول: بیان کلیات و مفاهیم.....	۱۱
بخش اول: کلیات.....	۱۱
۱- مسأله تحقیق.....	۱۱
۲- ضرورت و اهمیت موضوع.....	۱۲
۳- نحوه ارتباط موضوع با حوزه مطالعات امام خمینی.....	۱۳
۴- پیشینه تحقیق.....	۱۴
۵- پیشینه موضوع.....	۱۵
بخش دوم: مفاهیم.....	۱۸
۱- تجارت.....	۱۸
۱-۱- تعریف تجارت در لغت.....	۱۸
۲-۱- تعریف تجارت در اصطلاح فقیهان.....	۱۹
۳-۱- تجارت در قرآن و روایات.....	۲۱
۴-۱- تعریف تجارت در اصطلاح حقوق.....	۲۳
۲- عقد.....	۲۴
۱-۲- تعریف عقد در لغت.....	۲۴
۲-۲- تعریف عقد در اصطلاح فقیهان.....	۲۵
۳-۲- تعریف عقد در اصطلاح حقوق.....	۲۶
۳- بیع.....	۲۷
۱-۳- تعریف بیع در لغت.....	۲۷
۲-۳- تعریف بیع در اصطلاح فقیهان.....	۲۷
۳-۳- تعریف بیع در اصطلاح حقوق.....	۲۹
۴-۳- عرفی بودن بیع و شمول آن نسبت به معاطات.....	۲۹
۵-۳- فرق تجارت و بیع.....	۳۰
۴- اُکل.....	۳۱
۱-۴- تعریف اُکل در لغت.....	۳۱
۲-۴- تعریف اُکل در اصطلاح فقیهان و مفسران.....	۳۲
۵- مال.....	۳۴
۱-۵- تعریف مال در لغت.....	۳۴

- ۲-۵- تعریف مال در اصطلاح فقیهان..... ۳۵
- ۳-۵- تعریف مال در اصطلاح حقوق..... ۴۲
- ۴-۵- انواع مال..... ۴۳
- ۶- ملک..... ۴۴
- ۱-۶- تعریف ملک در لغت..... ۴۴
- ۲-۶- تعریف ملک در اصطلاح فقیهان..... ۴۵
- ۳-۶- تفاوت مال و ملک و نسبت بین آنها..... ۴۷
- ۴-۶- خاستگاه دو عنوان «ملکیت» و «مالیت»..... ۴۸
- ۵-۶- بررسی وجه اعتبار مالیت و ملکیت..... ۵۰
- ۶-۶- دیدگاه امام خمینی در مورد شرط مالیت و ملکیت..... ۵۱
- ۷- باطل..... ۵۲
- ۱-۷- تعریف باطل در لغت..... ۵۲
- ۲-۷- تعریف باطل در اصطلاح فقیهان..... ۵۳
- ۳-۷- انواع باطل..... ۵۴
- ۴-۷- تحقیق در مسأله و بررسی دیدگاه ها..... ۵۶
- ۵-۷- تعریف باطل در اصطلاح حقوق..... ۵۷
- ۸- تراضی..... ۵۷
- ۱-۸- تعریف تراضی در لغت..... ۵۷
- ۲-۸- تعریف تراضی در اصطلاح فقیهان..... ۵۸
- ۳-۸- معتبر در «تراضی»، «عند العقد» یا «عند التفرق»..... ۶۶
- ۴-۸- تعریف تراضی در اصطلاح حقوق..... ۶۶

فصل دوم: تحلیل و تفسیر آیه تجارت و تبیین ابعاد فقهی و اثرات حقوقی آن..... ۶۹

- بخش اول: نکات کلی مرتبط با آیه شریفه..... ۶۹
- ۱- روایات وارد شده در تفسیر آیه..... ۶۹
- ۲- بحث قرائت..... ۷۱
- ۳- بحث از مفردات آیه..... ۷۲
- ۱-۳- لا تأکلوا..... ۷۲
- ۲-۳- اموالکم..... ۷۶
- ۳-۳- بینکم..... ۷۷
- ۴-۳- بالباطل..... ۷۸
- ۵-۳- إلا..... ۸۱
- ۳-۵-۱- دلائل قائلین به اتصال..... ۸۳

فهرست مطالب □ ۷

۸۴.....	۳-۵-۲- اهداف استثناء منقطع در نظر امام خمینی
۸۵.....	۳-۵-۳- دلالت یا عدم دلالت آیه بر حصر
۸۶.....	۳-۶- آن تکون تجارة عن تراض
۸۶.....	بخش دوم: احکام فقهی حقوقی مستفاد از آیه تجارت
۸۶.....	۱- گستره دلالتی آیه
۸۶.....	۱-۱- گستره دلالتی مستثنی منه آیه
۹۰.....	۱-۱-۱- اکل مال به باطل در اصطلاح حقوقی
۹۲.....	الف) ماهیت «دارا شدن بدون جهت» با استفاده از شمارش عناصر آن
۹۳.....	ب) تفاوت فقه و حقوق در این زمینه
۹۶.....	۱-۱-۲- دلالت یا عدم دلالت آیه بر ضمان
۹۹.....	۱-۲- گستره دلالتی مستثنای آیه
۹۹.....	۱-۲-۱- اطلاق یا عدم اطلاق نسبت به جمیع حالات و شؤون
۱۰۰.....	۱-۲-۱-۱- امکان تمسک به اطلاق آیه
۱۰۱.....	۱-۲-۱-۲- عدم امکان تمسک به اطلاق آیه
۱۰۲.....	۱-۲-۲-۱- اطلاق یا عدم اطلاق نسبت به مصادیق جدید التأسیس و مشکوک
۱۰۳.....	۲- احکام مستنبط از آیه
۱۰۳.....	۱-۲- احکام وضعی و ملحقات آن
۱۰۳.....	۱-۲-۱- اصالت عدم لزوم مقارنت رضایت با تجارت
۱۰۴.....	۱-۲-۱-۱- آیه تراضی
۱۱۰.....	۱-۲-۱-۲- روایات
۱۱۱.....	۱-۲-۱-۳- ۳ و ۴- اجماع و عقل
۱۱۱.....	۱-۲-۱-۴- ۵- ادله عدم لزوم اعتبار مقارنت رضایت با تجارت
۱۱۲.....	۱-۲-۱-۵- ۶- عقد مکره و فضولی در قانون مدنی
۱۱۵.....	۱-۲-۲- صحت و ملکیت معاطات
۱۱۵.....	۱-۲-۲-۱- تعریف معاطات و اثر آن
۱۱۷.....	۱-۲-۲-۲- نحوه استدلال به آیه شریفه برای صحت و ملکیت معاطات
۱۲۰.....	۱-۲-۳- اثبات صحت معاطات در کلام امام خمینی
۱۲۱.....	۱-۲-۳- لزوم معاطات و بیع
۱۳۲.....	۱-۳-۱- اصالة اللزوم در حقوق مدنی
۱۳۳.....	۱-۳-۲- ۴- خيار غبن
۱۳۴.....	۱-۳-۲-۱- تعریف غبن
۱۳۴.....	۱-۳-۲-۲- نحوه استدلال به آیه شریفه جهت اثبات مشروعیت خيار غبن

۸ □ احکام فقهی و حقوقی آیه تجارت با محوریت آراء امام خمینی

۱-۲-۳- بیان امام خمینی در امکان یا عدم امکان استدلال به آیه برای	
مقصود.....	۱۳۷
۱-۲-۴-۴- خیار غبن در حقوق مدنی.....	۱۳۹
۲-۲- احکام تکلیفی.....	۱۴۱
۱-۲-۲- حرمت اکتساب به نجس العین.....	۱۴۱
۱-۲-۱-۱- اقوال در خصوص موضوع حرمت تکلیفی و بررسی آنها.....	۱۴۳
۲-۱-۲-۲- نحوه استدلال به آیه شریفه برای اثبات حرمت خرید و فروش	
اعیان نجس.....	۱۴۶
۲-۲-۲- حرمت خرید و فروش مردار و اجزای آن.....	۱۴۹
۱-۲-۲-۲- جواز یا عدم جواز انتفاع به میتة.....	۱۴۹
۲-۲-۲-۲- جواز یا عدم جواز معامله روی میتة.....	۱۵۰
۳-۲-۲- حرمت خرید و فروش به خاطر حرمت مقصود از آن.....	۱۵۲
۱-۳-۲-۲- حرمت خرید و فروش آلات قمار.....	۱۵۳
نتیجه گیری.....	۱۵۹
فهرست منابع.....	۱۶۳